

Sygn. akt II CSK 698/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa M. R., K. N. oraz D. K.
przeciwko Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej
z siedzibą w S. i Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej [...] z siedzibą w W.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej:
Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej z siedzibą w S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 30 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), a nawet na wystąpienie w sprawie zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to nie występują te przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243).

Skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, tj. czy ustalenie sytuacji finansowej spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej możliwe jest bez zbadania prawidłowości dokonywania przez nią odpisów aktualizacyjnych oraz na podstawie danych nieprawidłowo ewidencjonowanych. Tymczasem z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń (art. 398³ § 3 k.p.c.) wynika, że „od końca 2003 r. do sierpnia 2004 r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa [...] nie przestrzegała obowiązujących zasad tworzenia odpisów aktualizujących należności z tytułu pożyczek i kredytów przeterminowanych. Przy przyjęciu prawidłowej minimalnej wysokości odpisów aktualizujących (10%) wyznaczonej uchwałą Zarządu Kasy Krajowej, koszty z tytułu tych odpisów mogły być umorzone w kwocie o 590 748,23 zł niższej od przyjętej w sprawozdaniu za 2004 r. Tym samym straty z działalności w 2004 r. mogły zostać ustalone w niższej o 590 748,23 zł kwocie”. Straty te jednak, w świetle dokonanych dalszych ustaleń, nie powodowały, że w okresie od końca 2003 r. do dnia 30 września 2004 r. tj. w czasie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy, w Kasie tej wystąpiła groźba zaprzestania spłacania długów, gdyż posiadała ona majątek trwały i obrotowy o wartości przekraczającej wysokość zobowiązań. W rezultacie należało dojść do wniosku, że po pierwsze Sądy *meriti* zbadały prawidłowość dokonywania przez Kasę odpisów aktualizacyjnych, a po wtóre iż ta nieprawidłowość nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Poza tym podnieść należy, że w znacznej części uzasadnienie zarzutów opiera się na kwestionowaniu przez skarżącą Kasę Krajową ustaleń faktycznych co jest zabiegiem bezskutecznym (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1999 r., III CKN 206/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 183). Innymi słowy każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa jest niedopuszczalny (art. 398³ § 3 k.p.c.; por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 108/11, LEX nr 11303400). Skarga kasacyjna nie może być oparta na wizji stanu faktycznego reprezentującego przez skarżącą.

Skarga kasacyjna jest środkiem prawnym funkcjonującym w zasadzie w interesie publicznym i dlatego Sąd Najwyższy musi się skoncentrować na rozpoznawaniu spraw najpoważniejszych i precedensowych, a do tej kategorii nie można zaliczyć rozpoznawanej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12 niepublikowane). Zwrócić należy uwagę, że w związku z przewlekłością postępowania w sprawie powodom zostało już przyznane z tego powodu stosowne odszkodowanie.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej możemy mówić wtedy, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają jej uwzględnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepublikowane). Innymi słowy przesłanka ta występuje, gdy sprawie dopuszczono się takiego naruszenia prawa, które jest widoczne „na pierwszy rzut oka” i nie nasuwa wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2007 r., III CSK 219/07, niepublikowane). O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można wnioskować na podstawie zakwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

W sprawie Sąd drugiej instancji dwukrotnie badał kwestię bezwzględnych przesłanek procesowych i prawomocnie odmówił odrzucenia pozwu. Istnienie interesu powodów jako osób fizycznych w żądanym ustaleniu nieważności uchwały zarządu (w zakresie w jakim powództwo zostało uwzględnione), w podobnej sprawie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 29 września 2011 r., IV CSK 660/10 (LEX, nr 1102267) oraz np. Sąd Apelacyjny w [...] w postanowieniu z dnia 28 października 2011 r., I ACZ [...], którego odpis został dołączony do akt sprawy.

Zarzuty procesowe mogą stanowić uzasadnioną podstawę skargi kasacyjnej, tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że wskazane uchybienia mogły wywrzeć wpływ na wynik sprawy. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w ogólnym tego słowa znaczeniu (z odpisu protokołu rozprawy Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie I C [...]) wynika, że D. C. nie pamiętała już wtedy wielu szczegółów sprawy, a także iż zeznania A. N. nie mogły podważyć złożonych

i wielokrotnie uzupełnianych w niniejszej sprawie opinii biegłych. Oddalenie więc tych wniosków dowodowych w sprawie nie naruszało przepisów kodeksu postępowania w wyżej zasygnalizowanym znaczeniu. Dotyczy to także oddalenia wniosku dowodowego o prowadzenie dowodu z kolejnej już trzeciej opinii biegłego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2012 r., V CSK 525/11, Legalis i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CSK 7/09, OSG 2010, nr 10, poz. 71).

Powód przeoczył, iż nie można z przesłanką określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. równocześnie podnosić, że w ramach naruszenia tych samych przepisów w sprawie pojawiło się istotne zagadnienie prawne. Jest to błąd logiczny, albowiem gdy wchodzi w rachubę zagadnienie prawne skarga kasacyjna nie może być oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., V CSK 550/07, niepublikowane).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).